

Wat vangt de kat...

al twee jaar een succes

Waarom zou je willen weten wat de meer dan drie miljoen huiskatten in Nederland aan muizen en andere dieren vangen? Veel mensen vinden muizen vies en eng en zijn alleen maar blij met elke muis minder. In de twee jaar dat dit onderzoek loopt zijn al duizenden vangsten ingestuurd en verwerkt. Tijd voor een tussenstand.

Wat voegt het toe

Normaal gesproken maken onderzoekers bij hun zoektocht naar het voorkomen van muizen en kleine zoogdieren in een gebied gebruik van life traps (speciale vallen waarin de dieren blijven leven) en de braakballen van uilen. Deze twee methodes zijn echter niet volledig en hebben nadelen. Ze zijn beide erg tijdrovend en je vangt met de life traps ook niet elke soort even gemakkelijk. Bij het uitpluizen van braakballen is de uitkomst erg afhankelijk van de plek waar de uil verblijft en dat is vaak in landelijk gebied.

Door ook gebruik te maken van de vangsten van de huiskat krijg je een veel completer beeld van de verspreiding en aantallen, vooral in stedelijk en Randstedelijk gebied. Plaatsen waar de uil en de onderzoeker niet zo snel komen.

Figuur 1: Verspreidingskaart van alle doorgegeven waarnemingen van vangsten door huiskatten.

Veel respons door aandacht van Vroege Vogels Radio

Een oproep in 2014 van Vroege Vogels Radio heeft het al eerder opgezette onderzoek een enorme boost gegeven. In de inmiddels twee jaar dat het project loopt zijn er al duizenden muizen (en andere dieren) gemeld. Dit gebeurt via de website waarneming.nl. Hierop kunnen mensen een foto plaatsen van de door hun kat

Een kleine selectie van ingestuurde muizenvangsten.

gevangen muis. Deze wordt dan bekeken door deskundigen die de muis op naam brengen. Sommige eigenaren hebben al meer dan veertig muizen doorgegeven.

Meer dan muizen alleen

Hoewel het aantal muizen ruim 90% van alle meldingen beslaat, zijn ook andere dieren regelmatig het 'haasje'. Onder andere wezel, hermelijn, bunzing, konijn, haas, egel en vijf soorten vleermuizen vonden de dood in een kattenbek. Net als de ruim 260 vogels, 31 reptielen/amfibieën en de nodige vlinders. Van alles hebben de Poekies, Diesels en Tijgertjes gevangen en mee naar huis gesleept. Niet altijd tot genoeg van de baasjes, bleek uit de talloze opmerkingen bij de meldingen. Onder al deze prooien waren ook zeer bijzondere soorten als de alpenheggemus en de gladde slang.

Resultaten en conclusies

Mooi om te zien is dat de meldingen gelijkmatig verspreid zijn over heel Nederland (zie figuur 1). De absolute nummer één is de gewone bosmuis met inmiddels

854 stuks. Gevolgd door de huisspitsmuis met 732 en de veldmuis met 641 gesneuveld exemplaren. Daarna loopt het via de diverse muizen- en andere zoogdier-soorten snel in aantal terug, met van de meeste soorten niet meer dan één tot enkele individuen (zie figuur 2). Bij de vogels (slechts 6%) moest de merel het vaakst ontgelden. Gevolgd door de winterkoning en de roodborst.

In totaal zijn al meer dan 4.100 dieren gemeld, *and still counting...* Al dit leed en de soms gruwelijke foto's geven echter een redelijk goed beeld van de muizen in en rond stad en dorp. De tot nu toe vaak witte plekken in de verspreidingsgegevens van veel soorten worden op deze manier goed gevuld. Hierbij worden vermoedens bevestigd of ontkracht. Kortom, een nuttige aanvulling op alles wat we tot nu toe wisten.

Er is nog geen einddatum voor dit onderzoek vastgesteld en iedere katteneigenaar kan dan ook nog steeds de door zijn of haar kat gevangen prooien fotograferen en op waarneming.nl invoeren.

Bijzondere vangsten

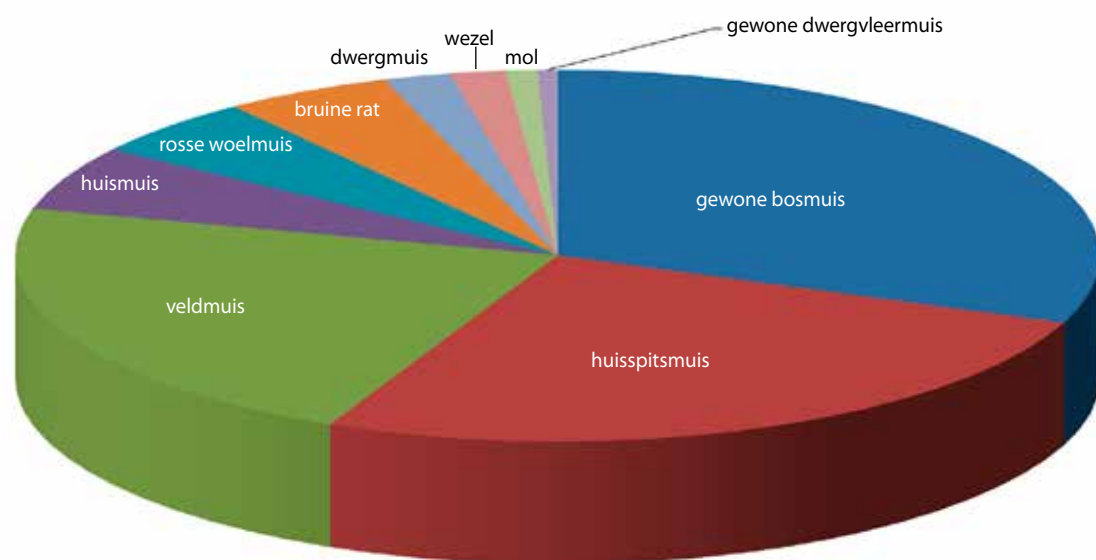
Tijdens dit project worden af en toe zeldzame soorten gevangen.

- **Grote bosmuis:** een neef van de gewone bosmuis en een soort die de laatste jaren vanuit Duitsland ons land koloniseert.
- **Waterspitsmuis:** de grootste van de vier spitsmuissorten. Komt niet in grote aantallen voor en leeft specifiek bij schoon, liefst stromend, water.
- **Zwarte rat:** een soort waar iets gek mee is. Hij staat op de rode lijst van bedreigde diersoorten, maar is ook een soort die bestreden wordt in verband met mogelijke ziekteverspreiding. Daardoor blijft deze soort hoogstwaarschijnlijk altijd zeldzaam. Zijn neef de bruine rat is daarentegen één van de meest voorkomende muizensoorten.
- **Veldspitsmuis:** een soort die nog slechts op drie plekken in Nederland voorkomt, namelijk in Zeeuws-Vlaanderen, Noord-Brabant en in de omgeving van Emmen en Almelo.

Tekst en beeld:

Merijn van den Hoogenhoff,
Hoekschevaards Landschap
en waarneming.nl

Wat vangt de kat

Figuur 2: Ingezonden muizen- en zoogdiersoorten, weergegeven per diersoort.